

MOJE MIEJSCE NA ZIEMI

pozaformalna
edukacja regionalna

LOCUL MEU PE PĂMĂNT

educația
regională non-formală

Program
Akademii
Gdańskich Lwiątek
w Mołdawii

Ni de program
Educațional al
Fundăției Comunității
Gdańsk

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK

Zasady dobrej współpracy z nauczycielami klas I–IV w edukacji nieformalnej w Mołdawii.

W polskich szkołach, gdzie codziennie odbywają się lekcje, różnorodne zajęcia i spotkania, a nauczyciele dodatkowo obciążeni są obowiązkiem prowadzenia dokumentacji, zachęcenie ich do dodatkowego zaangażowania w programy edukacyjne stanowi poważne wyzwanie dla organizacji pozarządowych. Fundacja Wspólnota Gdańska, chcąc zachęcić nauczycieli do udziału w programie edukacyjnym Akademia Gdańskich Lwiątek, starannie dobrała zakres programu, narzędzia, metody motywowania nauczycieli i uczniów oraz przejrzyste zasady oceny poziomu zaangażowania. Kolejnym istotnym atutem jest bezpłatny udział w projekcie. Jednak bez zaangażowania nauczycieli, ich pasji, pomysłów i oddania, wysoka jakość edukacji, jaką otrzymują uczniowie, nie byłaby możliwa.

Projekt „Moje miejsce na ziemi – Regionalna Edukacja Nieformalna”, polegający na adaptacji Akademii Gdańskich Lwiątek do wybranych szkół w Kiszyniowie w Mołdawii, ma również na celu zapoznanie się z zasadami dobrej współpracy z nauczycielami, które wypracowane zostały przez Mołdawskich Partnerów projektu: Centrum Edukacyjne Pro Didactica oraz Y-PEER Moldova. W poniższym Katalogu Dobrych Praktyk zaprezentowane zostaną różnorodne strategie i działania realizowane w Republice Mołdawii, które mogą pomóc w budowaniu kultury aktywności nauczycieli w Polsce, a w konsekwencji – w tworzeniu lepszej szkoły dla wszystkich jej członków. Przedstawione zostaną zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na ich motywację i satysfakcję z pracy. Dzięki doświadczeniu Partnerów, zaprezentowane zostaną dwa źródła współpracy oraz praktyczne wskazówki:

1. **Centrum Edukacyjne PRO DIDACTICA** promuje zasady społeczeństwa otwartego poprzez wspieranie osób i organizacji zainteresowanych ciągłym rozwojem osobistym, zawodowym, kulturowym i społecznym, w celu lepszej integracji z dynamicznie zmieniającym się społeczeństwem. Aby osiągnąć ten cel, PRO DIDACTICA oferuje programy i usługi informacyjne, szkoleniowe oraz doradcze, koncentrując się na rozwijaniu kultury i umiejętności uczenia się przez całe życie, promowaniu wartości społeczeństwa opartego na wiedzy, zapewnieniu inkluzywności i równych

szans dla wszystkich, a także wspieraniu wysiłków na rzecz integracji europejskiej poprzez edukację. Obecne portfolio Centrum obejmuje ponad 30 programów szkoleniowych dla dorosłych/ nauczycieli i kadry zarządzającej w oświacie, w tym 6 programów akredytowanych przez ANACEC (Narodowa Agencja ds. Zapewnienia Jakości w Edukacji i Badań Naukowych).

Obszary specjalizacji Centrum obejmują:

- Opracowywanie i wdrażanie programów doskonalenia zawodowego, mających na celu rozwój kompetencji zawodowych kadry nauczycielskiej i zarządzającej;
- Tworzenie materiałów programowych oraz ocena jakości opracowanych dokumentów;
- Rozwój instytucjonalny, w tym budowanie partnerstwa pomiędzy szkołą a społecznością lokalną.

2. Y-PEER Moldova to sieć młodych edukatorów rówieśniczych, którzy organizują działania informacyjne, edukacyjne i komunikacyjne w ponad 150 szkołach w kraju, docierając rocznie do około 20 000 beneficjentów. Celem edukatorów rówieśniczych jest rozwijanie wiedzy, postaw i przydatnych umiejętności życiowych wśród młodzieży, aby odpowiedzialnie dbała o swoje zdrowie.

W programie pilotażowym wolontariusze uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami szkół oraz nauczycielami, zachęcając do udziału w projekcie. Wolontariusze byli wsparciem organizacyjnym dla nauczycieli, uczestniczyli w procesie wdrażania projektu, pomagali w tworzeniu merytorycznej strony projektu oraz w wizytach z uczniami w miejscach ważnych dla kultury i historii Kiszyniowa.

Przykład dobrych praktyk określony przez Partnerów.

Metody wspierające skuteczną współpracę z nauczycielami

(elementy motywacyjne, wzmacnianie relacji, zasady uprzejmości):

1.1. Zrównoważone partnerstwo z instytucjami edukacyjnymi
CEPD posiada bogate doświadczenie w promowaniu jakości edukacji oraz w systematycznym wzmacnianiu partnerstwa edukacyjnego. Centrum stworzyło sieć partnerów, w tym instytucji edukacyjnych, które odpowiedzialnie uczestniczą w różnych projektach realizowanych przez CEPD. Przykładem może być obecny projekt, w którym uczestniczyły cztery instytucje. Z każdą z nich podpisano umowę o współpracy, określającą wszystkie kluczowe aspekty związane z prawami i

obowiązkami stron. Spotkało się to z pozytywnym odbiorem oraz proaktywną postawą ze strony placówek, które oddelegowały do projektu nauczycieli z pasją do edukacji.

- 1.2. **Rozwój zawodowy kadry nauczycielskiej.** CEPD jest rozpoznawalny w skali kraju jako dostawca usług w zakresie kształcenia ustawicznego dla nauczycieli oraz kadry kierowniczej. To jedna z nielicznych organizacji pozarządowych w Mołdawii, której programy zostały również akredytowane przez Narodową Agencję ds. Zapewnienia Jakości w Edukacji i Badaniach Naukowych (ANACEC). Nauczyciele chętnie biorą udział w innowacyjnych projektach i programach szkoleniowych realizowanych przez Centrum. W ramach obecnego projektu zorganizowano szereg działań z udziałem nauczycieli i kadry kierowniczej, podczas których doceniono interaktywny i oryginalny charakter programu „Akademia Małych Odkrywców”.
- 1.3. **Współpraca z rodzicami – co pomaga, a co przeszkadza?** Na podstawie doświadczeń wyniesionych z obecnego projektu oraz raportów nauczycieli biorących udział w pilotażu, zauważono, że dla skutecznej współpracy z rodzicami kluczowa jest efektywna i ciągła komunikacja. Istotne jest także tworzenie okazji do interakcji nie tylko wokół wyników nauczania, ale również w kontekście nieformalnej edukacji i rozmów. Obecny projekt jest przykładem sytuacji, w której zorganizowane działania umożliwiły harmonijną współpracę pomiędzy uczniami, rodzicami a nauczycielami. Utrudnieniem we współpracy z rodzicami bywa natomiast brak nieformalnych kontekstów komunikacyjnych oraz koncentrowanie się wyłącznie na problemach – z tendencją do szukania winnych niepowodzeń szkolnych uczniów.
- 1.4. **Rola kadry kierowniczej w inspirowaniu nauczycieli.** Kolejnym pozytywnym aspektem, który przyczynił się do sukcesu wdrożenia projektu, była postawa oraz styl zarządzania kadry kierowniczej szkół. Jej członkowie nie tylko wykazali zainteresowanie udziałem placówki w projekcie, ale także osobiście zaangażowali się w realizację działań. W 3 z 4 uczestniczących instytucji jednym z nauczycieli prowadzących pilotaż był wicedyrektor szkoły. Ich proaktywna i zaangażowana postawa stała się inspiracją dla innych nauczycieli oraz rodziców.

Wypowiedzi przedstawicieli obu środowisk zaangażowanych w projekt:

- Ten projekt przyciągnął mnie swoją oryginalnością, a jednocześnie ogromem możliwości, jakie oferuje w pracy z uczniami. Odwiedzaliśmy

miejsca o wartości historycznej i kulturowej, tworząc przestrzeń do interakcji i wspólnego odkrywania określonych zagadnień. Dużą radość sprawiło mi zainteresowanie projektem ze strony uczniów i rodziców. *(Angela, 26 lat doświadczenia)*

- Byłam bardzo zadowolona z postawy i wsparcia ze strony administracji szkoły, która dostrzegła w tym projekcie szansę na rozwój działań z zakresu edukacji nieformalnej – zarówno na poziomie klasy, jak i całej instytucji. *(Elena, 12 lat doświadczenia)*
- To bardzo wartościowy projekt, z ogromnym potencjałem rozwojowym, który zasługuje na kontynuację i rozszerzenie. Życzę Wam wielu sukcesów w dalszej realizacji tego przedsięwzięcia edukacyjnego oraz jak najwięcej pokoleń ciekawych świata, aktywnych i pełnych pasji „małych odkrywców”! *(Irina, 15 lat doświadczenia)*.

- **Najlepsze praktyki zaczerpnięte z Gdańska**

Wizyta studyjna zorganizowana w Gdańsku była kluczowym momentem w procesie adaptacji programu Akademii Gdańskich Lwiątek do kontekstu edukacji podstawowej w Republice Mołdawii. Bezpośrednie interakcje z zespołem Fundacji Wspólnota Gdańska, a także sesje informacyjne przez nich prowadzone, stanowiły okazję do uzyskania głębszego zrozumienia idei programu oraz sposobów jego skutecznego wdrożenia w realiach Republiki Mołdawii.

Podczas wizyty w Gdańsku jedną z kluczowych wyniesionych lekcji było podejście z szacunkiem do tempa i realiów, z jakimi borykają się nauczyciele. Program został zaprojektowany z uwzględnieniem codziennych wyzwań nauczycieli – od obciążenia administracyjnego po presję programową. Proponowane w programie aktywności nie są dodatkiem, lecz naturalnie dopełniają proces edukacyjny, czyniąc go użytecznym i naturalnym doświadczeniem.

Inną cenną zasadą, którą zaobserwowano, była dostępność programu. Wszystkie działania Akademii Gdańskich Lwiątek są oferowane bezpłatnie zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli, a zasoby edukacyjne, materiały i doświadczenia kulturowe są równo rozdzielane. Takie podejście znacząco redukuje bariery uczestnictwa i zachęca do zaangażowania wszystkich, niezależnie od sytuacji ekonomicznej czy społecznej szkół uczestniczących w programie.

Kolejnym przykładem dobrej praktyki z Gdańska była klarowna struktura i uproszczone narzędzia udostępnione nauczycielom. Przewodniki dla uczniów, kalendarze zajęć oraz platforma do dokumentacji cyfrowej zostały zaprojektowane w celu zredukowania biurokracji, pozwalając nauczycielom skupić się na kreatywnych i relacyjnych aspektach nauczania. Ta funkcjonalna prostota przyczynia się do bardziej zmotywowanego i zrównoważonego udziału w programie, umożliwiając nauczycielom regularne powroty do programu.

Doceniliśmy również aspekt symbolicznego uznania wysiłków nauczycieli, który odgrywa ważną rolę w utrzymaniu ich zaangażowania. Wręczanie dyplomów, przyznawanie tytułów czy organizowanie uroczystości, takich jak koncerty na zakończenie roku, przyczynia się do budowania kultury doceniania oraz wzmacniania poczucia zawodowej dumy.

Co równie istotne, wizyta podkreśliła znaczenie osadzenia programu w lokalnym dziedzictwie i życiu społecznym. Uczniowie są zachęceni do odkrywania i uczenia się o historii, wartościach i tradycjach swojego miasta, a nauczyciele stają się przewodnikami w tym procesie. Współpraca z instytucjami kultury oraz zaangażowanie rodziców i społeczności lokalnej w działania tworzy sieć wsparcia, która wzmacnia rolę edukacji jako zbiorowego i istotnego procesu.

Wszystkie te elementy stanowią solidne inspiracyjne ramy do rozwoju podobnego modelu w szkołach w Republice Mołdawii, opartego na autentycznej współpracy, prostocie wdrożenia oraz docenianiu lokalnych zasobów ludzkich i kulturowych. Adaptacja tych zasad do kontekstu edukacyjnego w Republice Mołdawii była okazją do stworzenia zrównoważonych ram współpracy pomiędzy szkołą, społecznością a sektorem nieformalnym.

- **Proces adaptacji programu w Mołdawii (zaangażowanie, uczestnictwo, wkład)**

Projekt „Akademia Gdańskich Lwiątek”, zaadaptowany i wdrożony w Republice Mołdawii, stanowi cenny przykład inicjatywy edukacyjnej promującej dziedzictwo kulturowe kraju wśród młodszych pokoleń.

Organizacja Y-PEER Moldova odegrała aktywną i odpowiedzialną rolę w dostosowaniu programu do lokalnego kontekstu, zapewniając wsparcie logistyczne przy organizacji działań. Jej zespół ułatwił nawiązanie kontaktów z instytucjami kultury i obiektami turystycznymi, zachęcając je do otwarcia się

na młodych odwiedzających oraz podkreślając znaczenie projektu dla edukacji i rozwoju młodzieży.

Podczas fazy pilotażowej zaobserwowaliśmy pewną ostrożność ze strony instytucji, prawdopodobnie wynikającą z braku wcześniejszych, lokalnych przykładów potwierdzających sensowność i skuteczność projektu. Mimo to wiele miejsc wykazało otwartość i z entuzjazmem wsparło inicjatywę, dostrzegając wartość promocji dziedzictwa kulturowego wśród dzieci.

To doświadczenie stanowi solidną podstawę do dalszego rozwoju i umacniania programu na poziomie krajowym, przy jeszcze większym zaangażowaniu i otwartości lokalnych interesariuszy.